

NOTAT

Hørings svar til forslag til vandområdeplan 2015-2021 med tilhørende bekendtgørelser

KL har flg. bemærkninger til planforslaget og de tilhørende bekendtgørelser. KL uddyber gerne bemærkningerne efter henvendelse fra ministeriet.

Om vækst

KL ønsker vækst i virksomhederne og effektivt arbejde i kommunerne, det har de 23 Vandplaner (2009-'15) ikke bidraget til. Det langstrakte forløb med vandplanerne førte til, at nogle virksomheder satte investeringer i bero alene på grund af usikkerhederne om vandplanernes indhold. Hertil kommer betydelige administrative problemer i kommunerne. KL understreger vigtigheden af, at vandområdeplanerne denne gang vedtages til tiden.

KL peger samtidig på, at retningslinjerne i det tidligere plankoncept var en væsentlig ledetråd i kommunernes sagsbehandling. I det nye plankoncept skal kommunerne selvstændigt argumentere for tilladelse eller afslag samt tilladelsens vilkår, hvor de hidtil har kunnet henvise til en retningslinje og dermed national praksis. Dermed bliver arbejdet med den enkelte tilladelse større og sagsbehandlingstiderne potentielt længere. KL anbefaler, at dette modvirkes med nye regler (bekendtgørelser, vejledninger mm.) om alle emner, der var behandlet i de bortfaldne retningslinjer.

To eksempler illustrerer problemstillingen:

1. Når der mangler vand, opstår behov for at prioritere mellem forskellig anvendelse. I mange år har den nationale prioritering været sat gennem regionplanerne, som indeholdt varianter af samme prioritering:
 1. Vand til husholdning og almen vandforsyning

Den 16. juni 2015

Sags ID: SAG-2015-00266
Dok.ID: 2040523

NPJ@kl.dk
Direkte 3370 3750
Mobil 2327 5931

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Telefon 3370 3750

www.kl.dk
Side 1/5

2. Vand til naturen
3. Vand til erhverv med egen indvinding.

Denne prioritering kunne genfindes i vandplan 2009-2015, men den indgår ikke i vandområdeplan 2015-2021. De nye miljømål for vandløb fastsættes nu i bekendtgørelser. Det betyder, at kommunerne ikke kan forøge tilladelsen til et vandværk, hvis indvindingen påvirker vandløbets tilstand mere end forud accepteret. Kommunen kan først lovligt øge tilladelsen, når miljøministeren har ændret bekendtgørelsen. KL efterspørger en procedure, så kommunen kan forøge tilladelsen uden at afvente en ændring af bekendtgørelsen, hvis det er nødvendigt at lade indvindingen påvirke vandløbet.

2. En række vandområder, der ikke er specifikt målsatte, er omfattet af miljølovgivning (f.eks. Naturbeskyttelsesloven). I mange år har retningslinjer i regionplanerne sat rammer for denne administration.
Uden sådanne retningslinjer må kommunerne selv udvikle og dokumentere administrationsgrundlag.

KL hilser udpegning af aktivitetszoner i vandområdeplanerne velkommen. Aktivitetszoner bør overvejes både i forbindelse med transporthavne og turisthavne. Behovet for aktivitetszoner skal afvejes med naturbeskyttelsen, idet turister netop søger en mangfoldig natur.

Om organisering

KL konstaterer, at forslag til indsatsprogram for vandløb generelt følger kommunernes anbefalinger. Det er KL naturligvis yderst tilfreds med. Det gode resultat hænger sammen med den succesfulde proces i Vandrådene.

KL finder det centralt at fastholde den legitimitet, som vandrådene har tilført indsatsprogrammet for vandløb. For eksempel ved at udtale sig til vandløbsprojekter eller søprojekter, når de er forundersøgt. Rådene kan være med til at sikre synergi mellem og efficiens i vandløbs-, vådområde- og klimainsatsen. Det er indsatser som er tæt knyttet til hinanden i den fysiske virkelighed og dermed også for borgerne. De fleste etablerede vandråd fra 2014 bør derfor reetableres med fortsat rådgivende funktion i forhold til kommunerne. Enkelte steder bør to nabo-vandråd samles til et vandråd.

KL anbefaler ikke, at vandråd skal drøfte udmøntningen af indsats omkring Spildevand (Regnbetingede udløb, renseanlæg og kloakering). De etablerede vandråd fra 2014 er ikke etableret i en kreds af interessenter, som er dækkende for problemstillingen. Vandråds-modellen kan dog tænkes brugt til interessent-inddragelse i denne sammenhæng, men eventuelle ”spildevandsråd” må etableres i en anden geografisk ramme.

Om virkemidler

KL har bemærket, at et tværministerielt udvalgsarbejde i 2015 skal arbejde med udvikling af konkrete modeller for målrettet regulering, som skal reducere kvælstoftilførslen. Når forslagene fra det tværministerielle udvalg foreligger, forventer KL en ny høring for kvælstofindsatsen.

I forbindelse med vådområdeindsatsen anbefaler KL en lokal kommunal implementering, som med succes er gennemført i planperioden 2009-2015. KL ser frem til den dialog, Naturstyrelsen har annonceret om dette.

KL konstaterer samtidig, at nogle vandløbsprojekter har været vanskelige at gennemføre inden for EU-programmernes præmis om frivillighed for lodsejerne. KL glæder sig derfor over, at Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen har oplyst, at denne hindring bliver løst, så kommunerne kan arbejde på juridisk og økonomisk forsvarligt grundlag.

Der er en lang række kommunale indsatser, der behandles som siloer i den statslige LDP-administration – men er dybt integreret i hinanden ift. myndighedsudøvelse, projekter, drift etc. og i øvrigt foregår i samme vandløb. KL foreslår, at støtteordninger ml. vådområder og andre vandløbsprojekter integreres eller sammentænkes. P.t er der fx 5 uafhængige vandløbsordninger - nitrat-vådområder, fosfor-vådområder, fjernelse af spærringer, udlægning af gydegrus, opgravning af rørlagte strækninger – og der kommer flere til i perioden 2016-2021.

Der er i et vækstforlig i Folketinget fra juli 2014 afsat 165 mio.kr. til udtagning af landbrugsjord i lavbundsarealer med henblik på CO₂-reduktion og nitrattilbageholdelse. Arealerne ligger i det åbne land, hvor kommunerne er indgangen til det offentlige både ift. plan-, myndigheds- og driftsopgaver. KL foreslår, at udtagningen skaber synergi og ikke sker i konflikt med den kommunale natur- og vandforvaltning, kommuneplanlægning, klimatilpasning etc. Der bør derfor i højere grad arbejdes mod en styringsmodel hvor kommunerne har rollen som den decentrale offentlige aktør.

Implementering af de kommunale vådområder går nu ind i den afsluttende fase frem til ultimo 2015. De statslige rammevilkår er ændret betydeligt undervejs – ved et stort bureaukrati, konkurrerende statslige vådområder og helt nye faglige fosforkrav. Den detaljerede statslige lokalisering - der ikke gælder for de statslige vådområder - har yderligere vanskeliggjort indsatsen. KL er nu i tæt dialog med kommunerne om at komme i mål med indsatsen. KL foreslår, at lokalisering af næste periodes vådområdeindsats, minivådområder og andre specifikke nitratreducerende tiltag sker efter forudgående dialog i vandrådene med repræsentanter for lodsejere og

grønne organisationer. I forlængelse af dette forudsættes det, at kommunerne i den kommende vandplanperiode forlods får de samme enkle lokaliseringvilkår for vådområderne, som staten har haft i den indeværende planperiode.

Om evt. manglende indsats i planperioden 2009-2015

Vandplanen for perioden 2009-2015 forelå først i oktober 2014. Det betyder, at kommunerne kun har 14 måneder til at gennemføre indsatser, der er knyttet til de 72 måneder i en 6-årig planperiode. Den meget korte tid til gennemførelse af indsatserne kan betyde, at en række indsatser ikke er gennemført ved planperiodens udløb. Kommunerne påtager sig ikke ansvaret for indsats, som ikke har kunnet gennemføres inden for de 14 måneder fra vedtagelsen af Vandplan 2009-2015. KL opfordrer til at overveje om manglende indsatser fra Vandplan 2009-2015 skal udgå eller om disse indsatser skal overføres til en ny bekendtgørelse.

Om manglende viden

Vandområdeplanen indeholder ikke tærskelværdier for forurenende stoffer i relation til vandløb, søer, kystvande og terrestriske naturtyper, da bidraget fra grundvandet ikke kendes. Planforslaget nævner, at der skal indhentes yderligere viden på området. Der henvises til den igangværende kortlægning af grundvandet, som folketinget i foråret 2015 har forlænget frem til 2020. Det fremgår af folketingets beslutningsgrundlag, at kortlægning af indvindingsoplande og nyetablerede indvindingsboringer er den hovedopgave, der skal løses. KL har i tidligere høringssvar fremført, at hovedopgaven ikke er fuldt finansieret i perioden frem til 2020. I det lys finder KL det yderst tvivlsomt, at yderligere viden om sammenhængen mellem grundvandets kemiske tilstand og påvirkning af vandløb, søer, kystvande og grundvandsafhængige terrestriske naturtype kan skaffes ad den vej.

Det fremgår af vandområdeplanen, at rapporten ”Vurdering af effekten af vandindvinding på vandløbs økologiske tilstand” forventes anvendt som grundlag for vurdering af grundvandsindvindingens påvirkning af vandløbs økologiske tilstand. KL har to indvendinger hertil:

1. I lyset af manglende ”viden om sammenhængen mellem grundvandets kemiske tilstand og påvirkningen af vandløb, søer, kystvande og grundvandsafhængig terrestrisk natur”, finder KL ikke, at denne rapport er et tilstrækkeligt værktøj til at understøtte målopfyldelse i vandløbene.
2. Vandområdeplanerne har identificeret ganske få steder, hvor den aktuelle indvinding af grundvand påvirker vandløbs økologiske tilstand uacceptabelt. Den nationale vurdering af aktuel indvinding fritager dog ikke

kommunerne fra at vurdere, om øget indvinding kan skabe lokale problemer. I den vurdering er vandområdeplanernes nye metode alt for besværlig. Dels bygger vandområdeplanernes metode på modelberegninger, som kun de færreste kommuner har mulighed for at udføre. Dels kræver vandområdeplanernes metode intensive og langvarige målinger, som kun findes få steder i landet. Den hidtidige metode krævede også målinger, men de kan gennemføres i én målekampagne, hvor man samtidigt måler den relevante størrelse mange steder.

KL finder, at der er behov for at fastlægge et nyt grundlag til brug for den lokale vurdering af vandløbspåvirkning. Indtil dette arbejde er afsluttet, bør de lokale vurderinger fortsætte på det hidtidige grundlag

KL peger i den forbindelse på, at alle udløbne indvindingstilladelser til grundvandsindvinding skal revurderes senest et år efter, at den første kommunale vandhandleplan er vedtaget. Det haster derfor med at kvalitetssikre og videreudvikle grundlaget for enkel og målrettet vurdering af vandindvindingens betydning for vandløbenes økologiske kvalitet.

KL beder om at få planen i økonomisk høring.

Venlig hilsen

Niels Philip Jensen
konsulent